

D E C I Z I E

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Ion Druță
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinînd recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Tărățean Plus” în proces de lichidare,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Tărățean Plus”, în proces de lichidare împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Rezet-Com”, în proces de lichidare, intervenient accesoriu Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, Direcția Generală de Control Fiscal cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Tărățean Plus”, în proces de lichidare și menținută hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 30 martie 2015, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 24 martie 2014, SRL „Tărățean Plus” în proces de lichidare, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Rezet-Com” în proces de lichidare, intervenient accesoriu Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, Direcția Generală de Control Fiscal cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 05 iunie 2012, Judecătoria Comercială de Circumscripție prin hotărîrea nr. 2e-686/2012 a intentat procedura de lichidare față de SRL „Tărățean Plus”, fiind transmisă gestionarea societății lichidatorului Ciobanu Dorin.

Susține că în urma restabilirii evidenței contabile și inventarierii masei debitoare, s-a constatat că pe perioada lunii octombrie a anului 2008 între reclamant și pîrît au fost stabilite relații contractuale, în rezultatul cărora SRL „Rezet-Com” a acumulat față de SRL „Tărățean Plus” o datorie în mărime totală de 5927992,11 lei, fapt confirmat prin dispozițiile de plată reflectate în actul de verificare.

Menționează că SRL „Rezet-Com” ignoră fără temei condițiile legale, și respectiv nu-și exercită obligațiile corespunzătoare cu buna-credință în modul stabilit.

La fel, reclamantul a remarcat că luînd în considerație neexecutarea în termen a obligației de achitare a datoriei restante și folosirea ilegală de către pîrît a mijloacelor

bănești ce-i aparțin în interesele sale personale, consideră întemeiată pretenția de încasare și a dobânzii de întârziere.

De asemenea, reclamantul invocă că la 05 noiembrie 2012, a expediat în adresa SRL „Rezet-Com” somația nr. 2e-686/2012 cu cerința de efectuare a transferului datoriei restante pe contul de acumulare gestionat de lichidator, însă pînă în prezent acesta nu a executat cerințele și nu a prezentat nici o propunere rezonabilă de rezolvare a cazului dat.

În drept își întemeiază poziția pe prevederile art. art. 90-100, 513, 572, 575, 585, 602, 619 Cod civil.

Solicită încasarea de la SRL „Rezet-Com” în beneficiul SRL „Tărățean Plus” în proces de lichidare, datoria restantă în mărime totală de 5927992,11 lei și a dobânzii de întârziere aferente, calculate conform art. 619 Cod civil, pînă la pronunțarea hotărîrii în fond.

Ulterior, pe parcursul examinării cauzei SRL „Tărățean Plus” a depus cerere de concretizare a pretențiilor în partea încasării dobânzii de întârziere și pe lîngă admiterea acțiunii inițiale, încasarea datoriei restante în sumă de 5927992,11 lei, a solicitat încasarea din contul SRL „Rezet-Com” în beneficiul SRL „Tărățean Plus” în proces de lichidare, a sumei de 4999759 lei, în calitate dobîndă de întârziere.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 30 martie 2015, a fost respinsă acțiunea SRL „Tărățean Plus” în proces de lichidare împotriva SRL „Rezet-Com”, intervenient accesoriu Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, DGCF cu privire la încasarea datoriei în sumă de 5927992,11 lei și a dobânzii de întârziere în suma de 4999759 lei, ca neîntemeiată.

S-a încasat de la SRL „Tărățean Plus”, în proces de lichidare în beneficiul statului cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în suma de 50000 lei, plată a căreia a fost amînată din motiv că se află în proces de lichidare și cheltuieli de înștiințare a părților despre ședința de judecată prin intermediul scrisorilor recomandate în suma de 34 lei, în total 50034 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015, a fost respins apelul declarat de către SRL „Tărățean Plus” în proces de lichidare și menținută hotărîrea primei instanțe.

La 16 februarie 2016, SRL „Tărățean Plus” în proces de lichidare, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerînd-o neîntemeiată, arbitrară și emisă cu încălcări esențiale.

Afirmă că instanța de apel la examinarea pricinii a apreciat arbitrar probele din dosar, nu a elucidat și nu s-a expus asupra circumstanțelor esențiale ale pricinii, interpretînd eronat legea, fapt ce a dus la soluționarea greșită a pricinii ceea ce constituie temei de declarare a recursului în baza prevederilor art. 432 alin. (2) lit. c) și alin. (4) CPC.

Menționează că a prezentat instanței un șir de probe pertinente și concludente sub formă de înscrisuri și explicații cum ar fi: extrasul din baza de date a serviciului fiscal privind livrările și procurările, rulajele bancare, proces-verbal de inventariere, care conțin elemente în probarea faptului că SRL „Rezet-Com” este debitor al SRL „Tărățean Plus” în proces de lichidare cu suma de 5927992,11 lei.

Din care considerente apreciază drept greșite concluziile instanțelor ierarhic inferioare precum că nu a prezentat nici o probă pertinentă care ar dovedi faptul existenței obligației neexecutate de intimat, prin prisma normelor legale, ori suma indicată ca datoria restantă din partea pîrîtului nu și-a găsit existența, deoarece acestea constatări se contrazic cu materialul probator anexate la actele cauzei.

Totodată, invocînd prevederile art. 1389 alin.(1) Cod civil, susține că norma respectivă pornește de la principiul echității și instituie regula, potrivit căreia orice persiană, care și-a majorat patrimoniul său prin reducerea corelativă a patrimoniului altei persoane fără a fi îndreptățită de un temei juridic este obligată să restituie ceea ce nu-i aparține, cu alte cuvinte, aceste raporturi sunt denumite îmbogățire fără justă cauză.

La fel, invocă că reprezentantul intimatului SRL „Rezet-Com”, în persoana lichidatorului Basarab Natalia în ședința de judecată a instanței de apel a recunoscut apelul declarat de apelant de SRL „Țărățean Plus” în proces de lichidare, și nu a solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărîrii primei instanțe, după cum a invocat instanța de apel în decizie.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 26 noiembrie 2015 a fost expediată în adresa recurentului la 11 decembrie 2015, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 140).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 16 februarie 2016 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintînd acțiunea în judecată împotriva SRL „Rezet-Com” în proces de lichidare, SRL „Țărățean Plus” în proces de lichidare, concretizîndu-și cerințele a solicitat încasarea din contul SRL „Rezet-Com” în proces de lichidare în beneficiul său a datoriei restante în mărime totală de 5 927 992,11 lei și a sumei de 4999759 lei, cu titlu de dobîndă de întîrziere.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii și respingerii acesteia ca fiind neîntemeiată.

Judecînd apelul declarat de către SRL „Țărățean Plus” în proces de lichidare, instanța de apel a găsit necesar de a-l respinge și a menține hotărîrea primei instanțe, considerînd că aceasta este întemeiată și legală.

În susținerea soluției date instanța de apel a reținut că contrar prevederilor art. 118, care reglementează obligația probațiunii în judecată, de către apelant nu au a fost prezentată nici o probă pertinentă care ar dovedi faptul existenței obligației neexecutate, ori suma indicată ca fiind datorie restantă nu și-a găsit confirmare.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (4) CPC, ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se la aceleași constatări reținute la adoptarea hotărârii de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În acest context se va remarca că respingând apelul și menținând hotărârea primei instanțe, instanța de apel a reținut selectiv unele concluzii ale primei instanțe, fără a da o apreciere cuvenită materialului probator existent la dosar în raport cu explicațiile părților în proces, inclusiv a administratorului provizoriu SRL „Rezet-Com”, Natalia Basarab, care de altfel a recunoscut integral acțiunea SRL „Țărățean Plus” în proces de lichidare, în acest sens ținându-se cont art. 131 CPC, care direct statuează că explicațiile date de părți și intervenienți asupra circumstanțelor care le sunt cunoscute și care au importanță în proces urmează a fi verificate și evaluate deopotrivă cu celelalte probe.

Sub acest aspect este de observat că deși, instanței de apel a fost prezentată referința de către administratorul provizoriu SRL „Rezet-Com” în proces de insolvență, Natalia Basarab, în care ultima reflectă poziția sa atât asupra pretențiilor din acțiune, cât și asupra apelului declarat de SRL „Țărățean Plus” în proces de lichidare, solicitând admiterea apelului declarat de ultima, însă aceasta a rămas fără nici o analiză.

În aceste condiții instanța de recurs găsește drept neînțeleasă și lipsită de certitudine și mențiunea instanței de apel precum că reprezentantul intimatei SRL „Rezet Com” în ședință de judecată nu a recunoscut cererea de apel și a solicitat respingerea acesteia cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Or, după cum s-a constatat mai sus, administratorul provizoriu al SRL „Rezet-Com”, Natalia Basarab a insistat asupra admitterii cererii de apel declarate de către SRL „Țărățean Plus”.

Iar în susținerea faptului dat, instanța de recurs reține atît referința depusă la apelul declarat, cît și procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 22 octombrie 2015, în care direct se oglindește că intimatul SRL „Rezet-Com”, reprezentat de administratorul provizoriu, Natalia Basarab a susținut cererea de apel declarată de apelantul SRL „Țărățean Plus”, sollicitînd admiterea acesteia în sensul formulat (f.d. 125).

Instanța de recurs remarcă că asemenea concluzii ale instanței de apel indică în plus la o examinare superficială și unilaterală a pricinii, fără a intra în esența litigiului apărut în speță, precum și pretențiilor formulate în acțiune.

Prin urmare, este cert că contrar prevederilor art. art. 239, 241 alin. (5) CPC instanța de apel a judecat pricina superficial, or respingînd apelul, instanța nu a combătut nici unul din argumentele invocate în cererea de apel, limitîndu-se la o motivare extrem de selectivă, omițînd de a da apreciere și argumentelor intimatului aduse în susținerea pretențiilor din cererea de apel.

Pe cînd explicațiile administratorului provizoriu SRL „Rezet-Com”, Natalia Basarab, invocate în sensul enunțat, urmau a fi verificate prin prisma dispozițiilor art. 131 alin. (4) CPC, care indică că dacă o parte recunoaște în ședință de judecată sau în cadrul îndeplinirii delegației judiciare faptele pe care cealaltă parte își întemeiază pretențiile sau obiecțiile, aceasta din urmă este degrevată de obligația dovedirii lor, precum și a prevederilor art. art. 212 alin.(5) CPC care statuează că, în cazul recunoașterii acțiunii de către pîrît și admiterii ei de către instanță, se pronunță o hotărîre de admitere a pretențiilor reclamantului.

Totodată, instanța de recurs ține să menționeze și faptul că instanța de apel avînd obligativitatea de a verifica și să se pronunțe asupra temeiniciei pretențiilor formulate, avea prerogativa și de a concretiza poziția intimatului SRL „Rezet-Com”, vis-a-vis de pretențiile acțiunii înaintate de către SRL „Țărățean Plus” în proces de lichidare, vizînd, în sensul dat toate aspectele, inclusiv și specificul litigiului supus judecării.

Astfel, instanța de recurs conchide că decizia instanței de apel nu conține nici o apreciere ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar avînd în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecînd pricina, să emită o hotărîre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Tărățean Plus” în proces de lichidare.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Tărățean Plus”, în proces de lichidare împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Rezet-Com”, în proces de lichidare, intervenient accesoriu Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, Direcția Generală de Control Fiscal cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva